

L I G J
Nr.7703 datë 11.5.1993

PËR SIGURIMET SHOQËRORE NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË

Në mbështetje të nenit 16 të ligjit nr.7491, datë 29.4.1991 "Për dispozitat kryesore kushtetuese", me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI POPULLOR
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I :

PJESA I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

SISTEMI I PËRGJITHSHËM I SIGURIMEVE SHOQËRORE

Ligji për sigurimet shoqërore të Republikës së Shqipërisë rregullon marrëdhëniet në fushën e sigurimeve shoqërore. Sistemi i përgjithshëm i sigurimeve shoqërore përbëhet nga: sigurimi i detyrueshëm, vullnetar, suplementar dhe nga pensionet shtetërore të posaçme.

Neni 2

Sigurimet e detyrueshme

Sigurimi i detyrueshëm është jofitimprurës, që mbron me të ardhura:

a) Personat e punësuar në lidhje me:

- paaftësinë e përkohshme në punë për shkak të sëmundjes;
- barrëlindjen;
- pleqërinë, invaliditetin dhe humbjen e mbajtësit të familjes;
- aksidentin në punë dhe sëmundjet profesionale;
- papunësinë;

b) personat e tjerë ekonomikisht aktivë (punëdhënësit dhe të vetëpunësuarit) në lidhje me:

- barrëlindjen;
- pleqërinë, invaliditetin dhe humbjen e mbajtësit të familjes.

Me kontributet e derdhura garantohej pagesa në para për të kompensuar pakësimin e të ardhurave në një shumë që mbulon të paktën një standard minimal jetese, i cili përcaktohet nga Këshilli i Ministrave.

Kur shihet e përshtatshme, mund të jepen përfitime në natyrë, në vend ose si shtesë e të ardhurave, në përputhje me rregulloren e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 3

Sigurimi shoqëror vullnetar

Personi i siguruar në mënyrë të detyrueshme, kur për një kohë dhe shkaqe të arsyeshme nuk mund të sigurohet detyrimisht, ka të drejtën e vazhdimit të sigurimit sipas sistemit vullnetar.

Sigurimi vullnetar është i mundur edhe për periudhën e studimeve universitare, me kusht që personi i siguruar të paguajë kontribut për këtë periudhë përpara datës së fillimit të së drejtës për të ardhura.

Sigurimi vullnetar mund të shtrihet edhe te personat që nuk përcaktohen në nenin 2.

Sigurimi vullnetar që parashikohet nga kjo dispozitë, bëhet në kushtet e përcaktuara nga rregullorja e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 4

Sigurimi shoqëror suplementar

Për përfitimin e pensionit shtesë për zyrtarë shtetërorë Këshilli i Ministrave ka të drejtë të vendosë një skemë suplementare sigurimi.

Këshilli i Ministrave ka të drejtë të autorizojë çdo subjekt legal për të dhënë pension suplementar në kushtet e përcaktuara me ligj.

Sigurimi shoqëror për ushtarakët që shërbejnë në strukturat e Forcave të Armatosura të Republikës së Shqipërisë bëhet sipas kriterëve të caktuar me ligj të veçantë.

Neni 5

Pensionet shtetërore të posaçme

Kanë të drejtë për pensione të posaçme që jepen nga shteti personat që:

a) Kanë marrë pjesë në lëvizjen e Rilindjes Kombëtare, në lëvizjet popullore, në luftën kundër pushtuesve nazifashistë brenda dhe jashtë Shqipërisë dhe në lëvizjen demokratike dhe që kanë merita të veçanta;

b) kanë arritur rezultate të dallueshme në fushën e shkencës, kulturës, arteve, ekonomisë dhe politikës;

c) kanë vuajtur nga persekutimi politik në rregjimin komunist.

Personat e përmendur në shkronjat a,b,c të këtij neni përfitojnë:

a) pension të posaçëm shtetëror, në rast se nuk përfitojnë pension nga sigurimet shoqërore, ose

b) shtesë pensioni të posaçëm shtetëror mbi pensionin që u takon nga sigurimet shoqërore.

Kushtet e përfitimit, shuma dhe procedura për dhënien e pensioneve të posaçme shtetërore dhe të shtesave të pensioneve të posaçme shtetërore përcaktohen nga Këshilli i Ministrave.

Këshilli i Ministrave ka të drejtë të vendosë që administrimi i pensioneve të posaçme shtetërore të bëhet nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore dhe shpenzimet të mbulohen nga Buxheti i Shtetit.

PJESA E II

PERSONAT QË PËRFITOJNË NGA SIGURIMET SHOQËRORE

Neni 6

Mbrojtja e detyrueshme

Sigurimet shoqërore mbrojnë në mënyrë të detyrueshme gjithë shtetasit ekonomikisht aktivë në Shqipëri, në rastin e pakësimit të të ardhurave si pasojë e barrëlindjes, pleqërisë, invaliditetit dhe humbjes së mbajtësit të familjes.

Sigurimet shoqërore, gjithashtu, i japin mbrojtje të detyrueshme gjithë personave të punësuar në rastin e pakësimit të të ardhurave si pasojë e paaftësisë së përkohshme të shkaktuar nga sëmundja, aksidenti në punë, sëmundja profesionale dhe papunësia. Këshilli i Ministrave mund të vendosë për fusha të tjera mbrojtjeje, si dhe për përjashtime për:

a) Punëtorët sezonalë dhe të përkohshëm;

b) të vetëpunësuarit në bujqësi;

c) punëtorët e papaguar të familjes së personave të vetëpunësuar;

ç) kursantët dhe studentët për kohën e praktikës mësimorë, të cilët sigurohen vetëm për aksidentin në punë nga punëdhënësit.

Neni 7

Punëtorët e huaj dhe shtetasit shqiptarë jashtë shtetit

Sigurimet shoqërore u japin mbrojtje edhe:

a) shtetasve shqiptarë që punojnë jashtë shtetit, sipas kushteve të rregullores së Institutit të Sigurimeve Shoqërore dhe të konventave të pranuar;

- b) shtetasve të huaj që punojnë në Shqipëri pranë punëdhënësve shqiptarë;
- c) shtetasve të huaj që punojnë në Shqipëri pranë punëdhënësve joshqiptarë, kur ata nuk gëzojnë mbrojtje tjetër më të favorshme.

Neni 8

Periudha e mbrojtjes nga sigurimet shoqërore

Periudha e mbrojtjes nga sigurimet shoqërore nis ditën kur personi e ka filluar ligjërisht veprimtarinë ekonomike dhe mbaron ditën kur përfundon ligjërisht kjo veprimtari. Periudha e mbrojtjes nga sigurimet shoqërore vullnetare nis nga data e përcaktuar në kontratën e sigurimit dhe mbaron ditën e skadimit të kësaj kontrate.

Periudha e mbrojtjes nga sigurimet shoqërore vullnetare nis nga data e përcaktuar në kontratën e sigurimit dhe mbaron ditën e skadimit të kësaj kontrate.

Periudhë e mbrojtjes nga sigurimet shoqërore për efekt të pensionit të pleqërisë, pensionit të invaliditetit dhe të pensionit familjar është edhe periudha kur personi përfiton të ardhura nga sigurimet shoqërore për shkak sëmundjeje, barrë lindjeje, aksidenti në punë ose sëmundjeje profesionale dhe për papunësinë. Kontributet në favor të tyre do të transferohen nga llogaritë e degëve përkatëse.

Detajet përcaktohen nga rregullorja e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

PJESA E II

PERSONAT QË PËRFITOJNË NGA SIGURIMET SHOQËRORE

Neni 9

Llojet e kontributeve për t'u paguar

Personat e punësuar dhe punëdhënësit e tyre janë të detyruar të paguajnë kontribut për sëmundje, barrë lindje dhe pensione në një shumë që varet nga paga e tyre totale (bruto). Kontributi nuk mund të caktohet nën një pagë minimale dhe mbi një pagë maksimale mujore.

Punëdhënësit detyrohen të paguajnë kontribut për aksident në punë e sëmundje profesionale dhe për papunësinë.

Personat ekonomikisht aktivë janë të detyruar të paguajnë kontribut mujor për barrë lindje dhe për pensione në masën e nivelit bazë.

Personat e vetëpunësuar në bujqësi janë të detyruar të paguajnë kontribut për barrë lindje dhe për pensione. Masat dhe kriteret caktohen nga Këshilli i Ministrave.

Shteti paguan kontribut për kohën që shtetasi kryen shërbimin e detyrueshëm ushtarak, në varësi nga veprimtaria ekonomike e zhvilluar pata këtij shërbimi.

Neni 10

Masa e kontributeve

Kontributi që paguhet për sigurimet shoqërore në fondet e sigurimeve për sëmundje, barrë lindje dhe pensione do të jetë:

- a) për punëdhënësit 26 për qind e shumës bruto të listëpagesave;
- b) për personin e punësuar 10 për qind e pagesës së tij totale (bruto);

Kontributi minimal për personin e punësuar, punëdhënësin dhe të vetëpunësuarin është i barabartë, kurse kontributi maksimal është sa 3 herë kontributi minimal. Masa konkrete e kontributit minimal caktohet nga Këshilli i Ministrave.

Personat e vetëpunësuar në bujqësi paguajnë në nivelin bazë të kontributit që paguajnë të vetëpunësuarit në jo më pak se dy data në vit, sipas vendimit të Këshillit të Ministrave.

Neni 11

Kontributi vullnetar

Kontributi vullnetar paguhet nga personi i siguruar në shumën dhe afatin e përcaktuar në kontratën e sigurimit vullnetar. Kontributi vullnetar ka të njëjtin rregull më kontributin e detyrueshëm.

Neni 12

Përsoneat e vetëpunësuar dhe të punësuarit kanë të drejtë në kushtet e caktuara në rregulloren e Institutit të Sigurimeve Shoqërore të përfundojnë një kontratë të sigurimit shoqëror vullnetar për të përfiturar:

- a) një shumë më të madhë të ardhurash;
- b) të ardhura, të cilat nuk u jepen atyre në mënyrë të detyrueshme.

MBLEDHJA E KONTRIBUTEVE

Neni 13

Detyrimi për të paguar kontributet

1. Kontributet do të paguhen nga personat e siguruar.
2. Kontributet e personave të punësuar nën një kontratë pune do të ndahen ndërmjet personit të siguruar dhe punëdhënësit të tij, në përputhje më dispozitat e këtij ligji dhe do të derdhen nga punëdhënësi.
3. Personat e detyruar për derdhjen e kontributeve janë përgjegjës për llogaritjen dhe pagesën e tyre. Punëdhënësi është i detyruar të mbajë nga paga e të punësuarve kontributet dhe t'i derdhë ato në llogaritë e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.
4. Çdo diferencë në shumën e kontributeve do të kthehen gjatë 3 vjetëve të pagesës së bashku me gjobën.

Neni 14

Shpërndarja e kontributeve

1. Kontributet e paguara nga përsoneat e punësuar shpërndahen në tri degë që administrojnë fondet e sigurimeve shoqërore:
 - a) dega e sigurimit të sëmundjeve 1,5 për qind e shumës së listëpagesave;
 - b) dega e sigurimit të barrë lindjes 2,8 për qind e shumës së listëpagesave;
 - c) dega e sigurimit të pensioneve 31,7 për qind të shumës së listëpagesave;
2. Punëdhënësi, përveç kësaj paguan:
 - a) te dega e sigurimit të aksidenteve dhe e sëmundjeve profesionale 0,5 për qind të shumës së listëpagesave;
 - b) te dega e sigurimit të papunësisë 6,0 për qind të shumës së listëpagesave.
3. Instituti i Sigurimeve Shoqërore do të diferencojë pagesën e kontributit për aksidente lidhur me rrezikshmërinë e jetës që paraqet puna në degët e ekonomisë.

Neni 15

Pagesa e kontributeve

Kontributet në fondin e sigurimeve shoqërore paguhen çdo muaj. Afati i derdhjes së tyre jo më vonë se fundi i muajit të ardhshëm.

Neni 16

Gjobat

1. Për kontributet e paguara pas afatit të caktuar paguhet gjobë.
2. Gjobë paguhet, gjithashtu, edhe për regjistrim të vonuar të personave të siguruar, si dhe për një përcaktim më të vogël të shumës së kontributeve.
3. Gjobat e vëna për regjistrim të vonuar të personave të siguruar, për pagesë të vonuar të kontributeve dhe për pagese më të vogël të kontributeve të punëdhënësit ose të personelit të

vetëpunësuar, do të jenë 0,5 për qind për ditë të shumës së papaguar të kontributeve, duke filluar nga dita kur pagesa duhet të ishte bërë. Gjjobat caktohen nga agjencitë e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 17

Apelimet

Personi ka të drejtën e apelit në gjyq kundër vendimeve të agjencive të Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 18

Përparësia e kontributeve

Pagesat e kontributeve gëzojnë përparësi në raport me taksat dhe borxhet.

PJESA IV

Neni 19

Të ardhurat në para

Të ardhurat në para u paguhen personave përfitues nga:

- a) dega e sigurimit të sëmundjes;
- b) dega e sigurimit të barrëlindjes;
- c) dega e sigurimeve të pensione;
- ç) dega e sigurimit të aksidenteve dhe sëmundjeve profesionale;
- d) dega e sigurimit të papunësisë.

KREU I

E ARDHURA PËR SËMUNDJE

Neni 20

Në degën e sigurimit të sëmundjeve paguhen:

- a) të ardhurat për sëmundje;
- b) të ardhurat për kompensim për sëmundje, kur ndryshon vendi i punës.

Neni 21

Kushtet e përfitimit

1. Personi i siguruar përfiton të ardhurat për sëmundje, kur vërtetohet me raport mjekësor se ai është përkohësisht i paaftë për të punuar dhe kjo paaftësi nuk është pasojë e një aksidenti në punë ose e një sëmundjeje profesionale.

2. Personi i siguruar ka të drejtën e përfitimit të të ardhurave për sëmundje edhe brenda 30 ditëve kalendarike pas mbarimit të sigurimit të tij të detyrueshëm. Kjo nuk do të zbatohet nëse i punësuar është pushuar nga puna për akt kriminal, sipas vendimit të gjykatës.

Neni 22

Shuma e të ardhurave

1. Të ardhurat për sëmundje janë 70 për qind të mesatares ditore të bazës së vlerësueshme të vitit të fundit kalendarik, kur i siguruari ka deri në 10 vjet sigurim, dhe 80 për qind kur i siguruari ka mbi 10 vjet sigurim.

2. Për periudhën që përfituesi është shtruar në spital, kur nuk ka njeri në ngarkim, të ardhurat për sëmundje janë 50 për qind të mesatares ditore të bazës së vlerësueshme të vitit të fundit kalendarik.

Neni 23

Periudha e përfitimit

1. Periudha e përfitimit për paaftësi të përkohshme fillon në ditën e 15 të raportit mjekësor dhe do të zgjatë jo më shumë se 6 muaj nga data e fillimit të pagesës.

2. Periudha e përfitimit mund të zgjatët përjashtimisht deri në 3 muaj të tjerë, në rast se komisioni i mjekëve ekspertë (KMCAP) provon që personi i siguruar do të shërohet në këtë periudhë dhe nuk do të deklarohet invalid.

3. Periudha e përfitimit të paaftësisë së përkohshme nga sëmundja, për ata që marrin pension invaliditeti të pjesshëm, është deri në 3 muaj nga data e fillimit të pagesës.

4. Periudha e përfitimit për punonjësit sezonalë dhe të përkohshëm, të cilët kanë qenë të punësuar të paktën 3 muaj në 12 muaj e fundit, është deri në 75 ditë.

Neni 24

Të ardhurat për kompensim sëmundjeje, kur ndryshon vendi i punës ose redukton orarin e punës

1. Personi i siguruar që për arsye shëndetësore, me vendim të komisionit mjekësor kompetent, ndryshon vendin e punës, ka të drejtë të përfitojë nga sigurimet shoqërore kompensimin e të ardhurave.

2. Shuma e të ardhurës që do të përfitohet për kompensim, është e barabartë me diferencën ndërmjet pagës së vendit të punës së mëparshme dhe pagës së vendit të punës së re. Ky kompensim nuk mund të jetë më shumë se 50 për qind e mesatares ditore të bazës së vlerësueshme të vitit të fundit kalendarik.

3. Periudha e përfitimit nuk duhet të kalojë 3 muaj gjatë një viti nga dita e fillimit të sëmundjes, për të cilën është ndryshuar vendi i punës.

Neni 25

Detyrimi i punëdhënësit

Të ardhurat në rastin e sëmundjes për periudhën deri në 14 ditët e para ose të kujdesjes së fëmijës në ngarkim paguhen nga punëdhënësi, sipas përcaktimit në Kodin e Punës dhe në kontratën e punësimit ose sipas marrëveshjes që do të ketë me përfaqësuesit e punëtorëve, por jo më pak se pagësat e përcaktuara në këtë ligj.

KREU II

TË ARDHURAT PËR BARRËLINDJE

Neni 26

Në degën e sigurimit për barrëlindje paguhen:

- a) të ardhurat për barrëlindje;
- b) të ardhurat për kompensimin për barrëlindje, kur ndryshohet vendi i punës;
- c) shpërblimi për lindje fëmije.

Neni 27

E ardhura për barrëlindje

1. E ardhura për barrëlindje i paguhet një gruaje lidhur me barrën dhe lindjen e fëmijës, kur ajo ka 12 muaj sigurim shoqëror.

2. Periudha e përfitimit do të jetë 365 ditë kalendarike, duke përfshirë një minimum prej 35 ditësh para dhe 42 ditësh pas lindjes së fëmijës. Për gruan që do të ketë në barrë më shumë se një fëmijë, periudha e përfitimit do të jetë 390 ditë kalendarike, duke përfshirë një minimum prej 60 ditë

para dhe 42 ditë pas lindjes së fëmijëve.

3. E ardhura për barrë lindje për gruan e siguruar është:

- 80 për qind e mesatares ditore të bazës së vlerësueshme të vitit të fundit kalendarik për periudhën e paralindjes dhe për 150 ditë kalendarike pas lindjes;

- 50 për qind e mesatares ditore të bazës së vlerësueshme të vitit të fundit kalendarik për periudhën tjetër në vazhdim.

4. E ardhura për barrë lindje për gratë ekonomikisht aktive është e barabartë me nivelin bazë të pensionit të pleqërisë.

5. Nëna që birëson fëmijën e moshës deri në 1 vjeç dhe që ka qenë e siguruar jo më pak se 12 muaj, ka të drejtë për leje pas lindjes, e cila fillon ditën e birësimit, por jo më parë se mbas ditës se 42 të lindjes së fëmijës, dhe vazhdon jo më shumë se 330 ditë nga dita e lindjes së fëmijës. Minimumi i lejes për birësuesen është 28 ditë.

6. Kur një fëmijë është birësuar gjatë lejes së lindjes, nëna që ka lindur, do të ketë një periudhë përfitimi deri në ditën e birësimit, por jo më pak se 42 ditë pas lindjes.

Neni 28

E ardhura për kompensimin për shtatzënësi

1. Gruaja e siguruar, që me vendim të komisionit mjekësor kompetent ndryshon vendin e punës për arësye shtatzënësie, ka të drejtë të përfitojë kompensim të ardhurash për pakësimin që pëson nga ndryshimi i vendit të punës. Ky kompensim jepet në rast se është derdhur kontribut për një kohë jo më pak se 12 muaj.

2. Shuma e të ardhurave që do të përfitohet për kompensim është e barabartë me diferencën ndërmjet pagesës së vendit të punës të mëparshëm dhe pagës së vendit të punës së re. Ky kompensim nuk mund të jetë më shumë se 50 për qind e mesatares ditore të bazës së vlerësueshme të vitit të fundit kalendarik.

Neni 29

Shpërblim për lindje fëmije

1. Shpërblim për lindje fëmije i paguhet një personi të siguruar, i cili është nëna ose babai i një fëmije që lind, më kusht që njëri prej tyre të ketë kontribut për një vit para lindjes së fëmijës. Shpërblimi do të bëhet i pagueshëm vetëm një herë dhe nëna do të ketë përparësi në përfitimin e pagesës, në rast se ajo është e siguruar.

2. Shpërblimi për çdo fëmijë të lindur do të jetë një shumë e barabartë me 1500 lekë.

KREU III PENSIONET

Neni 30

Në degën e sigurimit të pensioneve paguhet:

- a) pension pleqërie;
- b) pension pleqërie i pjesshëm;
- c) pension invaliditeti;
- ç) pension invaliditeti i pjesshëm;
- d) të ardhura shtesë për kujdesje;
- dh) të ardhura shtesë për fëmijën në ngarkim;
- e) pensione familjare;
- ë) pagesë për vdekje.

PENSIONET E PLEQËRISË

Neni 31

KONDITA E PËRFITIMIT

1. Personat e siguruar kanë të drejtën e një pensioni të plotë bazë në moshën 60 vjeç për burrat dhe 55 vjeç për gratë, pasi ata:

- a) të kenë plotësuar 35 vjet sigurim dhe
- b) të jenë tërhequr nga veprimtaria ekonomike.

2. Nënata që kanë lindur 6 a më shumë fëmijë, të cilët janë rritur më shumë se 8 vjeç, kanë të drejtë të dalin në pension kur mbushin moshën 50 vjeç dhe kanë 30 vjet sigurim.

Neni 32

Masa e pensionit

1. Pensioni mujor i pleqërisë përbëhet nga një shumë bazë dhe nga një shtesë.

2. Shuma bazë e pensionit që u jepet gjithë personave të siguruar, duhet të sigurojë të paktën një standard jetese minimal, i indeksuar çdo vit në lidhje me indeksin e çmimeve të disa mallrave të zgjedhura, të përcaktuara në rregulloren e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

3. Shtesa që u jepet personave të punësuar, do të jetë 1 për qind për vit sigurimi shumëzuar me bazën mesatare të vlerësueshme që personat e siguruar kanë arritur nëpërmjet kontributeve. Këshilli i Ministrave të indeksojë çdo vit bazën e vlerësimit individual në lidhje me zhvillimin e kontributeve mesatare të paguara në këtë vit.

4. Shuma e përgjithshme e pensionit do të jetë jo më shumë se dyfishi i shumës bazë, ose 75 për qind e pagës neto mesatare të 3 vjetëve rresht të 10 vjetëve të fundit të punës të personit të siguruar, cila të jetë më e vogël.

Neni 33

Shtesë pensioni për shtyrje të datës së daljes në pension

I siguruari që ka plotësuar kushtet për pension të plotë pleqërie, kur vazhdon të jetë në marrëdhënie pune, paguan kontribucione dhe e kërkon pensionin në një datë të mëvonshme pas plotësimit të kushteve, merr një shtesë prej 4 për qind të pensionit të plotë për çdo vit që shtyhet dalja në pension.

Pensionin në këtë rast nuk mund të jetë më i madh se 80 për qind e pagës neto mesatare individuale të 3 vjetëve rrjesht të 10 vjetëve të fundit të punës para daljes në pension.

Neni 34

Pensionin i pjesshëm i pleqërisë

1. Personi i siguruar për një kohë më pak se 35 vjet dhe më shumë se 20 vjet sigurimi, ka të drejtë të përfitojë pension të pjesshëm, kur të arrijë moshën 60 vjeç.

2. Pensionin i pjesshëm caktohet si pjesë e pensionit të plotë. Ky pension llogaritet duke shumëzuar pensionin e plotë me vitet e sigurimit dhe duke bërë pjesëtimin me 35.

PENSIONET E INVALIDITETIT

Neni 35

Kushtet e përfitimit

1. Personi që bëhet i paaftë gjatë kohës që është i siguruar, merr pension invaliditeti, kur ka plotësuar periudhën minimale të sigurimit dhe për çdo arsye, veç aksidentit në punë ose sëmundjes profesionale. Ai e merr këtë pension kur bëhet i paaftë:

- a) për çdo veprimtari ekonomike;
- b) kur ka gjymtime të forta dhe dëmtime fizike (duke përfshirë verbimin).

Invaliditeti caktohet nga komisioni mjekësor i caktimit të aftësisë për punë (KMCAP).

2. Periudha minimale e sigurimit për pension invaliditeti është sa gjysma e diferencës së moshës së personit të siguruar në kohën që bëhet i paaftë dhe moshës 20 vjeç.

3. Personi që përfiton pension për invaliditet, kur plotëson moshën, ka të drejtë të kërkojë pension pleqërie, nëse ky do të jetë më i favorshëm për të.

Neni 36

Shuma e pensionit

1. Shuma e plotë e pensionit të invaliditetit përbëhet nga pensioni bazë dhe nga një shtesë pensioni që llogaritet si pensioni i pleqërisë.

2. Pensioni bazë siguron të paktën një standard minimal jetese dhe indeksohet në lidhje me zhvillimin e indeksit të çmimeve së bashku me indeksimin e pensioneve të pleqërisë.

3. Shtesa që i paguhet personit të punësuar, është 1 për qind për vit sigurimi herë mesataren e bazës së vlerësuar që personi i siguruar ka arritur nëpërmjet kontributeve. Me propozimin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore, Këshilli i Ministrave mund të indeksojë çdo vit bazën e vlerësuar individuale, në lidhje me zhvillimin e mesatares së kontributeve të paguara në këtë vit.

4. Shuma e përgjithshme e pensionit do të jetë jo më e madhe sesa dy herë pensioni bazë ose 80 për qind e pagës mesatare neto të vitit të fundit, cila të jetë më e vogël.

Neni 37

Pensioni i invaliditetit të pjesshëm

1. I siguruari merr pension për invaliditet të pjesshëm, kur ka plotësuar periudhën minimale të sigurimit sipas nenit 35 dhe kur për çdo arsye, përveç aksidentit në punë dhe sëmundjes profesionale, bëhet i paaftë të kryejë punën e fundit, por mund të punojë në kushte të veçanta pune. Shkalla e invaliditetit dhe puna që do të kryejë i siguruari, përcaktohet nga komisioni mjekësor i caktimit të aftësisë për punë (KMCAP).

2. Pensioni i invaliditetit të pjesshëm është sa 50 për qind e pensionit të plotë të invaliditetit. Ai llogaritet në të njëjtën mënyrë si pensioni i plotë i invaliditetit.

Neni 38

E ardhura shtesë për kujdesje

Kur përfituesi i një pensioni invaliditeti bëhet fizikisht ose psikikisht i paaftë dhe ka nevojë për një përkujdesje të vazhdueshme të një personi tjetër, atij i jepet një pagesë shtesë prej 15 për qind të bazës së vlerësueshme. Nevoja për kujdesje të vazhdueshme e një personi tjetër përcaktohet nga komisioni mjekësor i caktimit të aftësisë për punë (KMCAP).

Neni 39

E ardhura shtesë për fëmijë në ngarkim

Një person i siguruar i paaftë, që merr një pension invaliditeti sipas nenit 35 dhe ka fëmijë në ngarkim deri në moshën 15 vjeç, do të marrë një të ardhur shtesë familjare për çdo fëmijë në masën 5 për qind të pensionit bazë, por jo më shumë se 20 për qind.

PENSIONET FAMILJARE

Neni 40

Kushtet e përfitimit

1. Personat që janë në ngarkim të të siguarit që vdes dhe që kishte kushtet për pension invaliditeti ose pension pleqërie, ose merrte pension, kanë të drejtë të marrin pension familjar.

2. Pension familjar përfitojnë:

a) E veja, kur provohet se ajo është:

- mbajtëse e një fëmije që ishte në ngarkim të të vdekurit, deri në moshën 8 vjeç;

- e paaftë për punë ose
 - ka mbushur moshën 50 vjeç.
 - b) Burri i ve, kur provohet se ai është:
 - mbajtës i një fëmije që ishte në ngarkim të të vdekurit, deri në 8 vjeç;
 - i paaftë për punë ose
 - ka mbushur moshën 60 vjeç.
 - c) Jetimi, kur provohet që ai ishte në ngarkim të atij që vdiq dhe ka një moshë nën 18 vjeç, ose deri në 25 vjeç, nëse studion ose është i paaftë për punë, para së të arrijë moshat e mësipërme.
 - ç) Prindërit, prindërit e prindërve, kur nuk kanë persona që dëtyrohen t'i mbajnë, nëse provohet se ata jetonin në të njëjtën familje me atë që vdiq jo më pak se një vit para vdekjes dhe kanë arritur moshën 65 vjeç ose janë të paaftë për punë.
 - d) Nipërit e mbesat, kur janë në ngarkim të atij që vdiq dhe bënë pjesë në të njëjtën familje me të. Në një rast të tillë ata trajtohen si jetimë.
3. E veja dhe personi i ve humbasin të drejtën për pension familjar kur martohen.

Neni 41 **Shuma e pensionit**

1. Pensioni familjar është pjesë e pensionit që kishte ose i takonte të ndjerit, dhe jepet në masën:
 - a) 50 për qind për personin e ve dhe
 - b) 25 për qind për jetimin dhe personat e tjerë që përfitojnë.
 Shuma e një pensioni familjar nuk duhet të kalojë masën e pensionit që merrte ose do të merrte personi që vdes.
2. Jetimi ka të drejtën e një pensioni familjar edhe në qoftë se prindi që jeton është i punësuar, është ekonomikisht aktiv ose merr një pension si të drejtë të tij. Në një rast të tillë shuma e pensionit që i jepet jetimëve, nuk e kapërcen 50 për qind të pensionit që merrte a që do të merrte personi që vdes.
3. Jetimi që humbet të dy prindërit, do të marrë një pension jetimi për secilin prej tyre.

PAGESAT PËR VDEKJE

Neni 42

1. Pagesa për vdekje i jepet:
 - a) një personi të siguruar ose një pensionisti në rast vdekjeje të një anëtarit të familjes që ai e ka në ngarkim;
 - b) personi që u kujdes për personin e siguruar të vdekur, i cili pagoi shpenzimet e varrimit.
2. Pagesa për vdekje është e barabartë me një muaj pension bazë pleqërie.

KREU IV PAGESAT PËR SIGURIMIN NGA AKSIDENTET NË PUNË DHE SËMUNDJET PROFESIONALE

Neni 43

1. Personat e siguruar që vuajnë nga aksidenti në punë sëmundje profesionale, përfitojnë të drejtën e së ardhurës, pavarësisht nga vjetërsia në punë:
 - a) për kujdes mjekësor shtesë dhe riaftësimi;
 - b) në rast paaftësie;
 - c) kompensim për dëme të arsyeshme;
 - ç) në rast vdekjeje.

Neni 44

Aksidenti në punë dhe sëmundje profesionale

Aksidenti në punë ose i lidhur me punën përcaktohet në rregulloren e Institutit të Sigurimeve Shoqërore. Sëmundja profesionale përcaktohet nga Ministria e Shëndetësisë.

Neni 45

Kujdesi mjekësor shtesë dhe riaftësimi

Një person i siguruar që vuan nga një aksident në punë ose sëmundje profesionale, do të marrë kompensim shtesë ose ndonjë kualifikim - rikualifikim të nevojshëm për të rikthyer aftësinë e humbur, siç përcaktohet në rregulloren e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 46

Të ardhurat në rast paaftësie

I siguruari që për shkak të aksidentit në punë ose sëmundjes profesionale humbet aftësinë për punë, do të përfitojë:

- a) të ardhura për paaftësi të përkohshme;
- b) të ardhura për invaliditet të përhershëm;
- c) të ardhura për invaliditet të pjesshëm të përhershëm dhe
- ç) të ardhura për paaftësi të përhershme në masë të vogël.

Neni 47

E ardhura për paaftësi të përkohshme

E ardhura për paaftësi të përkohshme, si pasojë e një aksidenti në punë ose sëmundjeje profesionale, e provuar nga një komision mjekësor ekspertë kompetentë (KML) do të jetë e barabartë me 100 për qind të pagës mesatare ditore të 3 vjetëve të fundit, paguar për një periudhë përfitimi deri në 12 muaj.

Neni 48

E ardhura për invaliditet të përhershëm

E ardhura për invaliditet të përhershëm në punë që ka shkaktuar të paktën humbjen e 67 për qind të aftësisë për punë, e vërtetuar nga një komision mjekësor i caktimit të aftësisë për punë (KMCAP), është e barabartë me 80 për qind të pagës mesatare të 3 vjetëve të fundit të punës, por jo më pak se niveli minimal i standardit të jetesës që do të vendoset nga Këshilli i Ministrave.

Neni 49

E ardhura për invaliditet të pjesshëm të përhershëm

E ardhura për invaliditet të pjesshëm të përhershëm në punë që ka shkaktuar të paktën humbjen e 33 për qind të aftësisë për punë, e vërtetuar nga KMCAP, është e barabartë me një pjesë të 80 për qindshit të pagës mesatare të 3 vjetëve të fundit në varësi nga shkalla e humbjes së aftësisë për punë, por jo më pak se 50 për qind dhe që përcaktohet në rregulloren e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 50

E ardhura për paaftësi të përhershme në masë të vogël

E ardhura për paaftësi të përhershme në masë të vogël e në më pak se 33 për qind, por më shumë se 10 për qind, e vërtetuar nga një KMCAP, është një shumë të hollash që jepet menjëherë dhe caktohet në përputhje me rregulloren e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 51

Kompensimet për dëmtimet e arsyshme

Dëmtimi material që i ndodh personit të siguruar në lidhje me aksidentin në punë e sëmundje profesionale, do të kompensohet deri në fund sipas rregullores së Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 52

Të ardhurat në rast vdekjeje dhe pensioni familjar

1. Personi që paguan shpenzimet e vdekjes të një personi të siguruar, që vdes si rezultat i një aksidenti në punë ose sëmundjeje profesionale, do të ripaguhet plotësisht në nivelet që do të përcaktohen nga rregullorja e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

2. Kur një person i siguruar vdes, personat në ngarkim të tij dhe që kanë lidhje në një familje me të, kanë të drejtë për pension familjar me një shumë që varet nga numri i tyre.

3. Personat që kanë të drejtë për pension familjar, janë ata që përcaktohen në nenin 39 të këtij ligji.

4. Shuma e pensionit familjar është 50 për qind për personin e ve dhe 25 për qind për fëmijën jetim dhe prindin, nipin dhe mbesën, ose gjyshin dhe gjyshen, objekt i një shume të mbledhur deri në 100 për qind të pensionit të plotë që personi që vdiq merrte a që do të merrte.

5. Fëmija jetim ka të drejtën për pension familjar, edhe nëse prindi që jeton është i punësuar ose ekonomikisht aktiv, ose merr një pension sipas të drejtës së tij. Në një rast të tillë pensioni total që i jepet fëmijëve jetim, nuk do të kalojë 50 për qind të pensionit që personi që vdiq merrte ose do të merrte.

KREU V

TË ARDHURAT E PAPUNËSISË

Neni 53

Kushtet e përfitimit

1) Personat e siguruar përfitojnë të ardhura papunësie, në rast se:

a) Kanë kontribuar në sigurimin shoqëror jo më pak se 12 muaj dhe

b) Janë vërtetuar nga zyra kompetente e punës se janë:

- të papunë dhe

- që pranojnë të kualifikohen ose të rikualifikohen;

c) nuk marrin përfitime të tjera nga ky ligj, me përjashtim të pensionit të pjesshëm të invaliditetit.

2) Sigurimi i papunësisë mund të paguhet edhe në rastet e pjesëmarrjes në programet speciale publike shtetërore e lokale, më kusht që ai të mos marrë më shumë se paga minimale mujore.

Neni 54

Shuma e të ardhurës

1. E ardhura nga papunësia do të jetë një shumë bazë që siguron të paktën një nivel jetese minimale, çdo vit e indeksuar me vendim të Këshillit të Ministrave, lidhur me llogaritjen e indeksit të çmimeve të mallrave të zgjedhura.

2. Niveli bazë do të vendoset nga Këshilli i Ministrave.

3. Përfituesi me fëmijë në ngarkim deri në moshën 15 vjeç do të marrë një shtesë familjare për çdo fëmijë në masën 5 për qind të të ardhurave nga papunësia, por jo më tepër se 20 për qind. Kur njëri nga prindërit është në marrëdhënie pune ose merr pension të plotë, shtesa reduktohet në masën 50 për qind.

Neni 55

Periudha e përfitimit

1. E ardhura e papunësisë paguhet deri në 12 muaj.
2. Për personat që punësohen me ndërprerje gjatë periudhës 1 vjeçare të përfitimit të papunësisë, afati i saj mund të shtyhet deri në 2 vjet, por me kusht që gjithsej të mos përfitojnë më shumë se 365 ditë kalendarike.
3. Personat që ndjekin kurset e kualifikimit dhe të rikualifikimit, përfitojnë pagesën e papunësisë gjatë gjithë kohës së zhvillimit të kurseve në rast se nuk paguhen për këtë periudhë, por jo më shumë se 6 muaj tej afatit 1 vjeçar të përfitimit të papunësisë. Këtë të drejtë e gëzojnë edhe të siguruarit gjatë kohës së përfitimit të barrëlindjes dhe të pensionit të plotë të invaliditetit.

KREU VI DISPOZITA TË PËRBASHKËTA PËR TË GJITHA TË ARDHURAT

Neni 56

KUSHTET E PËRFITIMIT TË TË ARDHURAVE

1. Personi i siguruar që e ka plotësuar periudhën e kërkuar të sigurimit, si dhe gjithë personat në ngarkim të atij që vdes, të cilët nuk kanë plotësuar moshën ose nuk plotësojnë kushtet e tjera për pension, kanë të drejtë të marrin pension kur të plotësojnë moshën ose kushte të tjera.
2. Personat që i kanë përmbushur të gjitha kushtet, por jo atë të paaftësisë, marrin pension, pasi të provohet se janë të paaftë për punë.
3. Bashkëshorti pasjetues që bëhet i paaftë për punë pas 10 vjetëve nga vdekja e bashkëshortit, nuk ka të drejtë për pension familjar.

Neni 57

Tërheqja e kësteve të përfitimit

1. Përfitimet duhet të zëvendësojnë pakësimin e të ardhurave nga punësimi ose nga një veprimtari tjetër ekonomike.
2. Përfituesi nuk ka të drejtë për këste përfitimi për çfarëdo periudhe kur merr pagë ose të ardhura nga veprimtaria ekonomike si i punësuar ose i vetëpunësuar.
3. Pagesat e të ardhurave ndalohen për çdo kohë që përfituesi është punësuar ose ka qenë ekonomikisht aktiv.
4. Pagesa nuk ndalohet vetëm kur ligji parashikon qartë punësim dhe veprimtari ekonomike (p.sh. pension invaliditeti të pjesshëm).

Neni 58

Periudha e sigurimit

1. Periudhat e sigurimit përfshijnë të gjitha periudhat:
 - a) për të cilat janë paguar kontributet;
 - b) gjatë të cilave është bërë pagesa nga sigurimet shoqërore Këshilli i Ministrave mund të deklarojë edhe periudha të tjera si periudha të sigurimit, duke u derdhur kontributi në fondin e sigurimit shoqëror nga Buxheti i Shtetit.

Neni 59

Baza e vlerësuar për të ardhurën (pagesën)

1. Baza e vlerësuar për të gjithë të ardhurat do të jenë pagat, sipas të cilave janë paguar kontributet për 3 vjet rresht në 10 vjetëshin e fundit të punës. Pas vitit 1996 baza e vlerësueshme do të llogaritet mbi pagat për të cilat është derdhur kontribut që nga viti 1994 e deri në vitin e fundit të lënies së punës.
2. Baza e vlerësuar vjetore për kalkulimin e pagesave për sëmundje e barrëlindje dhe për të ardhura të tjera afatshkurtër do të jetë totali i pagës vjetore, në bazë të të cilave janë paguar

kontribucionet.

3. Baza e vlerësimit vjetor individual për kalkulimin fillestar të pensioneve do të shtohet çdo vit nëpërmjet një shtesë mesatare në totalin mesatar të kontribucioneve të krahasuara me totalin e kontributeve mesatare për persona, të mbledhura në vitin parakalues.

4. Instituti i Sigurimeve Shoqërore do të tregojë rregullisht nivelin minimal të pensionit dhe pensionin bazë, në bazë të nivelit minimal të jetesës dhe do të propozojë shtimin e pensionit bazë për vitin e ardhshëm financiar dhe indeksimin e pensioneve minimale të paguara.

5. Pensionet e invaliditetit nuk do të kalkuloohen në një bazë vlerësimi më të ulët se ajo e paguar më parë. Sapo të jetë përfituar një pension invaliditeti, shuma e pensionit do të quhet si një pension minimal kur llogaritet çdo pension tjetër nën ligjin e sigurimit shoqëror.

Neni 60

Për personat që nuk kanë pagë, përfitimet llogariten mbi pagën minimale

Neni 61

Indeksi i pensioneve

1. Pensionet bazë të pleqërisë dhe të invaliditetit do të indeksohen çdo vit, si pasojë e ndryshimit të çmimeve të produkteve të konsideruara bazë për nivelin minimal të jetesës.

2. Pensionet e pjesshëm të pleqërisë dhe të invaliditetit do të indeksohen çdo vit në përpjestim me pensionin e plotë të pleqërisë.

3. Pensionet familjare do të indeksohen çdo vit në përpjestim me pensionet e pleqërisë dhe të invaliditetit, sipas rregullores së Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 62

E drejta e pensionit

1. Personat që kanë të drejtë për më shumë se 1 lloj pensioni, mund të zgjedhin vetëm një prej tyre.

2. E drejta e pensionit nuk parashkruhet.

E drejta për të ardhurat e tjera, si dhe për këstin individual mujor të një pensioni, parashkruhen pas një viti nga data e fillimit të së drejtës.

3. Personi që ka përfituar më tepër të ardhura nga sigurimet shoqërore nga sa i takonin, detyrohet t'i kthejë ato për gjithë kohën, por jo më shumë se një vit nga data e fundit e pagesës së bërë tepër.

Kthimi i shumave të marra tepër kërkohet jo më vonë se 3 vjet nga marrja e tyre dhe jo më vonë se 6 muaj nga data e konstatimit.

Personi që ka përfituar të ardhura me mjete të paligjshme si dhe kur nuk njofton ndryshimin ose heqjen e masës së tyre, pavarësisht nga ndjekja penale, detyrohet të kthejë të gjitha shumat e marra tepër.

4. Pensioni i invaliditetit do të ndërpritet për periudhat që pensionisti refuzon të vizitohet të komisioni i mjekëve ekspertë kompetentë. Gjithashtu, pensioni i invaliditetit ndërpritet edhe për periudhat kur ai refuzon të marrë pjesë në kurset e kualifikimit e të rikualifikimit, në ripërtëritjen mjekësore dhe në trajtimin kundër alkoolit e drogës, që synojnë të reduktojnë paaftësinë e tij për punë.

PJESA V

FONDI I SIGURIMIT SHOQËROR

Neni 63

Përfitimet nga ky ligj nuk taksohen.

Neni 64

Përfitimet që parashikon ky ligj, financohen nga fondi i sigurimeve shoqërore, tek i cili do të kontribuojnë rregullisht punëdhënësit, të punësuarit dhe personat e tjerë vullnetarisht të siguruar.

Kontributet e personave të punësuar do të ndahen me punëdhënësit e tyre.

Neni 65

1. Fondi i sigurimeve shoqërore është i ndarë nga buxheti i shtetit. Ai administrohet nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore, në përputhje me statusin e tij të miratuar nga Këshilli i Ministrave.

2. Një pjesë e fondit të Institutit të Sigurimeve Shoqërore të jetë në valutë, e cila të përdoret për obligimet ndërkombëtare.

Neni 66

Të ardhurat

Të ardhurat e fondit të sigurimeve shoqërore përbëhen nga:

a) kontributet e personave të siguruar dhe e punëdhënësve të tyre;

b) kontributet nga Buxheti i Shtetit për personat që nuk mund të paguajnë kontribucione, veçanërisht për:

- shtetasit që shërbejnë në shërbimin e detyrueshëm ushtarak;

- punonjësit që marrin një pagesë nga sigurimi i papunësisë;

- shtetasit që mbulohen nga skema e përfitimit me vendim të Këshillit të Ministrave;

c) subvencione të Buxhetit të Shtetit për të mbështetur shpenzimet shtesë, si pasojë e:

- Indeksimit që bëhet sipas këtij ligji, miratuar nga Këshilli i Ministrave dhe që përcakton ky ligj dhe

- mbulimit të shpenzimeve kur të ardhurat nuk mjaftojnë;

ç) pagesa për vëprimtaritë shtesë, të përcaktuara nga Këshilli i Ministrave;

d) subvencione të Buxhetit të Shtetit të miratuara nga Kuvendi Popullor;

dh) të ardhurat nga investimet e fondit të sigurimeve shoqërore;

ë) të ardhura të tjera, duke përfshirë gjokat, të ardhurat nga veprimtaritë administrative të sigurimit shoqëror, dhurata, trashëgimi etj.

Neni 67

Shpenzimet

1. Shpenzimet e fondit të sigurimeve shoqërore përfshijnë:

a) pagesat në para e në natyrë të përfitimeve për sigurinë, ndihma dhe pensione;

b) shpenzime administrative.

2. Kur shpenzimet për sigurimet shoqërore nuk mbulohen me të ardhurat e parashikuara në nenin 66, diferenca mbulohet nga Buxheti i Shtetit.

3. Nevojat për shpenzimet administrative deri në 5 për qind caktohen në buxhetin vjetor të Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 68

Përdorimi i fondeve për sigurimet shoqërore

1. Kontributet administrohen në mënyrë të ndarë në 5 degët e sigurimit shoqëror;

a) dega e sigurimit të sëmundjes;

b) dega e sigurimit të barrëlindjes;

c) dega e sigurimit të pensionit;

ç) dega e sigurimit të aksidenteve në punë dhe sëmundjeve profesionale;

d) dega e sigurimit të papunësisë.

2. Transferimi i fondeve midis degëve të sigurimit shoqëror nuk është i lejueshëm. Transferimi dhe përdorimi i fondeve bëhet vetëm në bazë të rregullores së Institutit të Sigurimeve

Shoqërore që miratohet nga Këshilli i Ministrave.

3. Të ardhurat dhe shpenzimet e sigurimeve shoqërore pasqyrohen rregullisht dhe do të revizionohen çdo vit nga komisioni i revizionit, i ngritur në përputhje me statutin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 69

Garantimi nga falimentimi i fondit për sigurimet shoqërore

Shteti garanton fondin e sigurimeve shoqërore në rast falimentimi. Këshilli i Ministrave ka të drejtën e mbikqyrjes së financimit për sigurimet shoqërore, të revizionojë llogaritë vjetore dhe të miratojë buxhetin. Instituti i Sigurimeve Shoqërore paraqet në Këshillin e Ministrave dhe në Kuvendin Popullor buxhetin e sigurimeve shoqërore për një periudhë njëvjeçare, trevjeçare dhe për një perspektivë afatgjatë.

Instituti i Sigurimeve Shoqërore, gjithashtu, i paraqet Këshillit të Ministrave dhe Kuvendit Popullor një raport për veprimtarinë vjetore të tij, duke përfshirë të ardhurat dhe shpenzimet.

Neni 70

Fondi Rezervë

1. Instituti i Sigurimeve Shoqërore krijon një fond rezervë që të mbulojë të paktën 3 muaj shpenzimet për pensione.

2. Rezerva do të krijohet gjatë 5 vjetëve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji. Në çdo rast kur fondi rezervë është nën nivelin përcaktues, merren masat e nevojshme nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore për ta vendosur në kuotën e caktuar.

3. Fondet e krijuara mbi nivelin përcaktues rezervë janë pjesë e kapitalit rezervë, i cili do të përdoret në përputhje me rregullat e përgjithshme financiare të përcaktuara në statutin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore me një rrezik minimal, që mund të pësohet.

PJESA VI

DREJTIMI DHE ADMINISTRIMI

Neni 71

1. Sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë do të drejtohen e administrohen nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore (ISSH).

2. Instituti i Sigurimeve Shoqërore është një institucion publik shtetëror i pavarur.

3. Instituti i Sigurimeve Shoqërore është person juridik shqiptar me qendër në Tiranë. Ai mund të koepërojë dhe të përfundojë marrëveshje e të marrë kontakte me organizata joqeveritare ndërkombëtare në fushën e sigurimeve shoqërore.

4. Instituti i Sigurimeve Shoqërore do të drejtohet nga:

- a) këshilli administrativ i Institutit të Sigurimeve Shoqërore dhe
- b) drejtori i përgjithshëm i Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 72

1. Këshilli administrativ i Institutit të Sigurimeve Shoqërore është organi më i lartë ekzekutiv.

2. Këshilli administrativ i Institutit të Sigurimeve Shoqërore përbëhet nga 12 anëtarë të caktuar:

a) 6 anëtarë nga Këshilli i Ministrave, të cilët do të jenë përfaqësues të Ministrisë së Financave dhe të Ekonomisë, të Ministrisë së Punës, Emigracionit, përkrahjes Sociale dhe të Përndjekurve Politikë, të Ministrisë së Shëndetësisë dhe të Mbrojtjes së Mjedisit, të Ministrisë së Drejtësisë, të Drejtorisë së Përgjithshme të Bankës së Kursimeve dhe të Institutit të Sigurimeve Shoqërore;

b) 3 anëtarë nga organizatat e punëdhënësve (në kushtet e mungesës së organizatës së punëdhënësve, 2 anëtarë nga punëdhënësit më të mëdhenj dhe një nga punëdhënësit privatë);

c) 3 anëtarë të sindikatave më të mëdha nga anumi i anëtarëve të tyre.

3. Emërimi do të jetë i vlefshëm për një periudhë jo më shumë se 5 vjet.

Neni 73

Kryesia e këshillit administrativ

Këshilli administrativ zgjedh me votim të fshehtë kryetarin dhe dy zëvendëskryetarët e tij. Kryetari zgjidhet nga 6 anëtarë që janë përfaqësues të Këshillit të Ministrave dhe zëvendëskryetarët zgjidhen: njëri nga përfaqësuesit e punëdhënësve dhe tjetri nga përfaqësuesit e punëtorëve.

Neni 74

Kompetencat e këshillit administrativ

1. Këshilli administrativ ka këto kompetenca:
 - a) Zgjedh drejtorin e përgjithshëm të Institutit të Sigurimeve Shoqërore.
 - b) Miraton çdo vit raportin vjetor, bilancin vjetor, buxhetin vjetor dhe perspektivat vjeçare financiare të skemës së sigurimeve shoqërore.
 - c) Vendos për të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me investimet e fondeve.
 - ç) Propozon të Ministri i Punës, Emigracionit, Përkrahjes Sociale dhe të Përndjekurve Politikë, ndryshimet në statutin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore dhe në ligjin e sigurimeve shoqërore.
 - d) Vendos për lidhjen e marrëveshjeve dhe të kontratave të rëndësishme.
 - dh) Miraton komisionin e kontrollit për veprimtarinë e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.
 - e) Miraton rregulloret, të propozuara nga drejtori i përgjithshëm që kanë të bëjnë me çështjet financiare.

Neni 75

Drejtori i përgjithshëm

- a) Perfaqëson Institutin e Sigurimeve Shoqërore dhe drejton veprimtarinë e tij.
- b) Përgjigjet për administrimin dhe raportin çdo vit për veprimtarinë e Institutit të Sigurimeve Shoqërore në këshillin administrativ.
- c) Emëron trupin drejtues si organ këshillues i drejtorit, të përbërë nga zëvendës drejtorët e përgjithshëm dhe drejtorët e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 76

Kompetencat e drejtorit të përgjithshëm

1. Miraton rregulloret e Institutit të Sigurimeve Shoqërore lidhur me organizimin, administrimin dhe procedurat administrative, kur është ngarkuar nga ky ligj.
2. Përcakton rregullat e brendshme të Institutit të Sigurimeve Shoqërore.
3. Përcakton dhe miraton strukturën dhe numrin e punonjësve të Institutit të Sigurimeve Shoqërore.
4. Emëron punonjësit e Institutit të Sigurimeve Shoqërore dhe drejtorët e drejtorive në rrethe, si dhe përcakton pagat e tyre.
5. Vendos për të gjitha çështjet e veprimtarisë së Institutit të Sigurimeve Shoqërore brenda kufijve të planit financiar të tij.
6. Vendos për të gjitha çështjet për administrimin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore dhe raportin para këshillit administrativ për punën e tij.
7. Propozon në këshillin administrativ buxhetin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore, planin financiar, si dhe paraqet raportin vjetor, parashikimin financiar për 3 vjet dhe rregulloren e Institutit të Sigurimeve Shoqërore lidhur me kontribucionet dhe problemet financiare.

Neni 77

Marrëdhëniet e Institutit të Sigurimeve Shoqërore me Ministrinë e Punës, Emigracionit, Përkrahjes Sociale dhe të Përndjekurve Politikë

Raportimi:

1. Këshilli administrativ i Institutit të Sigurimeve Shoqërore do t'i paraqesë çdo vit nëpërmjet Ministrisë së Punës, Emigracionit, përkrahjes Sociale dhe të përndjekurve Politikë Këshillit të Ministrave:

- a) raportin vjetor dhe bilancin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore;
- b) buxhetin vjetor të Institutit të Sigurimeve Shoqërore dhe planin financiar;
- c) zhvillimin financiar 3 vjeçar dhe perspektivën e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

2. Këshilli administrativ i Institutit të Sigurimeve Shoqërore një herë në 5 vjet do t'i paraqesë Ministrit të Punës, Emigracionit, përkrahjes Sociale dhe të Përndjekurve Politikë dhe nëpërmjet tij, Këshillit të Ministrave perspektivën për 5 vjet.

3. Propozimet për përmirësimet e ligjit të sigurimeve shoqërore dhe të vendimeve të Këshillit të Ministrave paraqiten nga Ministri i Punës, Emigracionit, Përkrahjes Sociale dhe të Përndjekurve Politikë në Këshillin e Ministrave dhe nga Këshilli i Ministrave në Kuvendin Popullor, pasi ato të jenë të shoqëruara me relacion të Ministrit të Financave dhe drejtorit të Institutit të Sigurimeve Shoqërore lidhur me pasojat financiare të propozimit.

Neni 78

Statuti i Institutit të Sigurimeve Shoqërore

Këshilli i Ministrave miraton statutin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore, i cili rregullon veprimtarinë e këtij institucioni dhe raportet ndërmjet këshillit administrativ dhe drejtorit të përgjithshëm.

PJESA VII PROCEDURAT

Neni 79

Detyrimet e punëdhënësit

Punëdhënësi është i detyruar të regjistrojë të gjithë të punësuarit e tij, të llogaritë, të ndalojë nga paga dhe të transferojë rregullisht kontribucionet e sigurimeve shoqërore. Gjithashtu, ai duhet të informojë Institutin e Sigurimeve Shoqërore për të gjitha ndryshimet që janë të rëndësishme për të drejtat dhe detyrimet e sigurimit të personit të punësuar, siç specifikohet në rregulloren e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 80

Punëdhënësi përgjigjet për punësimin dhe riaftësimin profesional të invalidëve, që janë të aftë për punë në kushte të veçanta, sipas rekomandimit të organit kompetent (KMCAP), dhe që caktohen nga zyrat e punës. Rregullat përcaktohen me ligj të veçantë.

Neni 81

Regjistrimi

Regjistrimi është një akt administrativ që nuk tregon detyrim në mbulimin e sigurimit shoqëror. Mungesa e regjistrimit ndëshkohet me gjobë administrative, në përputhje me rregulloren e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 82

Procedura për derdhjen e kontributeve

1. Të gjitha kontributet për fondin e sigurimit shoqëror derdhen në një kohë në fondin e

Instituti të Sigurimeve Shoqërore.

2. Instituti i Sigurimeve Shoqërore i shpërndan kontributet e mbledhura në të 5 degët e sigurimit shoqëror dhe i përdor veçmas.

Neni 83

Personeli mjekësor dhe anëtarët e komisionit mjekësor ose të KMCAP që në veprimtarinë e tyre veprojnë në kundërshtim me normat e caktuara dhe dëmtojnë fondet e sigurimeve shoqërore, dënohen me gjobë (rregullat dhe masa e gjobës përcaktohen me rregullore të veçantë të Institutit të Sigurimeve Shoqërore).

Neni 84

Kërkesa

1. Personi i siguruar ka të drejtë të kërkojë përfitime sa herë që mendon se i plotëson kushtet për përfitimin e tyre.

2. Kërkesat bëhen në agjencitë lokale të Institutit të Sigurimeve Shoqërore ku ndodhet:

- a) vendi i punës për personat e punësuar;
- b) vendi i banimit për gjithë personat e tjerë;

3. Kërkesat për përfitimin e papunësisë bëhen në zyrat e punës me procedurë, sipas qendrës së punës ose vendbanimit.

Neni 85

Përlllogaritjet

1. Përfitimet afatshkurtëra për degët e sëmundjes, barrëlindjes dhe aksidenteve në punë për personat e punësuar, do të llogariten nga qendrat e punës, kurse për personat e tjerë ekonomikisht aktivë, nga zyrat lokale të sigurimeve shoqërore.

2. Përfitimet afatshkurtra për papunësinë caktohen nga zyrat e punësimit që janë në vartësi të Ministrisë së Punës, Emigracionit, Përkrahjes Sociale dhe të Përndjekurve Politikë. Kjo e fundit nxjerr aktet nënligjore për plotësimin e dokumentacionit.

3. Pensionet do të caktohen nga zyrat kompetente lokale të Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Neni 86

Apelet

1. Apelet kundër vendimeve të përfitimeve bëhen në zyrat rajonale.

2. Apelet kundër vendimeve të zyrave rajonale bëhen në zyrën qendrore të Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

3. Apelet e zgjedhura në mënyrë të pafavorshme bëhen në gjykatë, nga e cila çështja zgjidhet përfundimisht.

Neni 87

Pagesat

Pagesa e përfitimeve nga sigurimet shoqërore i ngarkohet një institucioni financiar profesional, që do të caktohet nga këshilli administrativ i Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

Pagesa për përfitimin e papunësisë mund të bëhet, gjithashtu, nga zyrat e punës. rregullat caktohen nga Ministria e Punës, Emigracionit, Përkrahjes Sociale dhe të përndjekurve Politike dhe Instituti i Sigurimeve Shoqërore.

PJESA VIII
DISPOZITA PËR PERIUDHËN TRANZITORE

Neni 88
Të drejtat e përfituara

1. Pensionet e caktuara në bazë të ligjit nr.4171, datë 13.4.1966 "Për sigurimet shoqërore të RPSH", të quhen të mirëqena dhe nuk do të jenë objekt i ndonjë ndryshimi, me përjashtim të indeksit. Këshilli i Ministrave bën indeksimin e pensioneve në atë masë dhe sa herë do të indeksohen pagat për efekt të rritjes së çmimeve.

2. Pensionet e caktuara në bazë të ligjit nr.4976, datë 29.6.1972 "Për pensionet e anëtarëve të kooperativave bujqësore të RPSH", me gjithë ndryshimet e tij të mëvonshme, quhen të mirëqena dhe nuk janë objekt i ndonjë ndryshimi me përjashtim të indeksimit. Këshilli i Ministrave bën indeksimin e pensioneve për efekt të rritjes së çmimeve.

3. Personat që marrin sigurime afatshkurtër si për paaftësi, barrë lindje, sigurim papunësie etj., para hyrjes në fuqi të këtij ligji, do t'i përfitojnë në masën që u kanë qenë caktuar më parë.

4. Personat, të cilët më parë se ky ligj të hynte në fuqi, merrnin pension pleqërie, pension të parakohshëm, pension familjar, pension për vjetërsi shërbimi, pension për vjetërsi shërbimi në raste të veçanta, do të vazhdojnë të tërheqin pensionin e tyre. E njëjta gjë do të zbatohet edhe për shtesat e dhëna për pjesëmarrjen në luftën kundër pushtuesve nazifashiste.

5. Personat që kanë arritur moshën e pensionit 55 vjeç për gratë dhe 60 vjeç për burrat dhe kanë vazhduar të punojnë, do të ruajnë të drejtën për të zgjedhur legjislacionin me të favorshëm.

6. Personat që sipas ligjit të mëparshëm gëzojnë pension invaliditeti, do të vazhdojnë ta marrin atë. Me rastin e rivlerësimit të gjendjes shëndetësore, personi që merr pension invaliditeti, ka të drejtë të zgjedhë legjislacionin më të favorshëm.

7. Personat që marrin pension të parakohshëm kur plotësojnë moshën për pension pleqërie sipas ligjit nr.4171, datë 13.9.1966 "Për sigurimet shoqërore në RPSH", e marrin pensionin në masën 70 për qind të pagës që i është llogaritur pensioni.

Neni 89
Zbatimi i dispozitave të reja

1. Dispozitat e këtij ligji do të zbatohen vetëm në rastet kur e drejta lind mbas datës së hyrjes në fuqi të tij.

Neni 90
Pagesat e kontributeve

1. Kontributet prej 10 për qind që i takon të derdhin të punësuarit sipas nenit 10 të këtij ligji, do të derdhen në këtë mënyrë:

- Për vitin 1993, të punësuarit nuk do të derdhin, kurse Buxheti i Shtetit do të derdhë 10 për qind.

- Për vitin 1994, të punësuarit 3 për qind, kurse Buxheti i Shtetit 7 për qind.

- Për vitin 1995, të punësuarit 6 për qind, kurse Buxheti i Shtetit 4 për qind.

- Për vitin 1996 e në vazhdim, të punësuarit 10 për qind.

2. Kontributi i të vetëpunësuarve në bujqësi do të zbatohet gradualisht në masën e vendosur nga Këshilli i Ministrave, me propozim të Institutit të Sigurimeve Shoqërore, Këshilli i Ministrave ka të drejtë të vendosë, gjithashtu, të paguajë nga Buxheti i Shtetit kontributin që u takon grupeve të popullsisë ekonomikisht aktivë me të ardhura të pakta.

Neni 91
Periudhat e quajtura si periudha sigurimi

1. Të gjitha periudhat e punësimit para hyrjes në fuqi të këtij ligji, të njohura si vjetërsi pune, të vlefshme për sistemin e sigurimit shoqëror të kaluar, do të quhen si periudha sigurimi edhe për këtë ligj.

2. Periudhat, në të cilat nuk është punuar, por të njohura si vjetërsi pune për sigurimet shoqërore përpara hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të njihen si periudha të sigurimit edhe për këtë ligj.

3. Koha pas hyrjes në fuqi të këtij ligji njihet si periudhë e sigurimit shoqëror vetëm kur është derdhur kontribut sipas këtij ligji.

4. Periudha e kryerjes së studimeve në shkollën e lartë, me shkëputje nga puna, për gruan, duke filluar nga 1 shtatori 2000 e në vazhdim njihet periudhë sigurimi vetëm për efekt pensioni pleqërie.

Neni 92

Zgjatja graduale e periudha pritëse për pensionet

1. Periudhat për të drejtën e një pensioni pleqërie, do të rriten sipas pasqyrës që vijon:

MOSHA DHE VJETËRSIA E PUNËS QË KËRKOHET NË VITET PËR SECILËN KATEGORI

B U R R I

	KATEGORIA I		KATEGORIA II		KATEGORIA III	
VITET	MOSHA	VJETËRSIA E PUNËS	MOSHA	VJETËRSIA E PUNËS	MOSHA	VJETËRSIA E PUNËS
1993	50	20	55	25	60	25
1994	50	20	55	25	60	25
1995	51	21	56	26	60	26
1996	51	21	56	27	60	27
1997	52	22	57	28	60	28
1998	52	22	57	29	60	29
1999	53	23	58	30	60	30
2000	53	23	58	31	60	31
2001	54	24	59	32	60	32
2002	54	24	59	33	60	33
2003	55	25	60	34	60	34
2004	55	25	60	35	60	35
2005	56	26				
2006	56	27				

2007	57	28
2008	57	29
2009	58	30
2010	58	31
2011	59	32
2012	59	33
2013	60	34
2014	60	35

MOSHA DHE VJETËRSIA E PUNËS QË KËRKOHET NË VITET
PËR SECILËN KATEGORI

G R U A J A

	KATEGORIA I		KATEGORIA II		KATEGORIA III	
VITET	MOSHA	VJETËRSIA	MOSHA	VJETËRSIA	MOSHA	VJETËRSIA
	E PUNËS		E PUNËS		E PUNËS	
1993	45	15	50	20	55	20
1994	45	15	50	21	55	21
1995	46	16	51	22	55	22
1996	46	17	51	23	55	23
1997	47	18	52	24	55	24
1998	47	19	52	25	55	25
1999	48	20	53	26	55	26
2000	48	21	53	28	55	28
2001	49	22	54	30	55	30
2002	49	23	54	32	55	32
2003	50	24	55	34	55	34
2004	50	25	55	35	55	35
2005	51	26				
2006	51	27				

2007	52	28
2008	52	29
2009	53	30
2010	53	31
2011	54	32
2012	54	33
2013	55	34
2014	55	35

I siguruari ka të drejtë të marrë pension pleqërie në kushtet e kategorisë së parë ose të dytë, mbasi ka plotësuar në këtë kategori jo më pak se 3/4 e viteve të sigurimit. I siguruari që ka plotësuar vitet e sigurimit sipas tabelës së mësipërme, nga të cilat jo më pak se 1/2 ka punuar nën tokë, ka të drejtë të marrë pension në kushtet e kategorisë së parë.

Neni 93

Për nënat me shumë fëmijë

Nënat që kanë lindur 6 ose më shumë fëmijë, të cilët janë rritur më shumë se 8 vjeç, marrin pensionin e pleqërisë kur kanë plotësuar moshën 50 vjeç dhe kanë vjetërsi në punë si vijon:

Vitet	Vitet e sigurimit
1993	15
1994	16
1995	17
1996	18
1997	19
1998	20
1999	21
2000	22
2001	24
2002	26
2003	28
2004	30

Në rastet kur si vjetërsi punë sipas kësaj tablele kërkohet të njihet edhe ajo që ka kryer si ish-anëtar i kooperativës bujqësore, pensioni caktohet në bazë të ligjit nr.4976, datë 29.6.1972 "Për pensionet e ish-anëtarëve të kooperativave bujqësore", me gjithë ndryshimet e mëvonshme të tij.

Neni 94

Për kategoritë e punës

Dalja më parë në pension nga koha e caktuar në këtë ligj për grupe të veçanta punonjësish (si minatorë etj.) mund të kontraktohet nëpërmjet sigurimit suplementar të pensioneve, sipas një skeme të miratuar nga Këshilli i Ministrave.

Neni 95
Pensioni i pjesshëm

I siguruari përfiton pension të pjesshëm pleqërie, kur ka plotësuar moshën burri 60 vjeç dhe grua 55 vjeç dhe kur kanë vjetërsi në punë si vijon:

Vitet	Vitet e sigurimit për burrin	Vitet e sigurimit për gruan
1993	12 e 6 muaj	10
1994	12 e 6 muaj	10 e 6 muaj
1995	13	11
1996	13 e 6 muaj	11 e 6 muaj
1997	14	12
1998	14 e 6 muaj	13
1999	15	14
2000	15 e 6 muaj	15
2001	16	16
2002	17	17
2003	18 e 6 muaj	18 e 6 muaj
2004	20	20

Pensioni i pjesshëm do të jepet në raport me vjetërsinë e punës që kërkohet në vitin përkatës.

Neni 96

Personat që periudhën e sigurimit e kanë duke pas qenë pjesërisht në marrëdhënie pune në ish-kooperativat bujqësore dhe pjesërisht në marrëdhënie pune me shtetin, kanë të drejtë të përfitojnë pension sipas ligjit nr.4171, datë 13.9.1996 "Për sigurimet shoqërore në RPSH", me gjithë ndryshimet e mëvonshme të tij, në qoftë se periudha e sigurimit do të jetë në marrëdhënie me shtetin:

- Për pensionet e pleqërisë jo më pak se gjysma e asaj që përcaktohet në nenin 91.
- Për pensionet e invaliditetit ose pension familjar jo më pak se gjysma e asaj që parashikon ligji "Për sigurimet shoqërore". Në rastet e tjera pensioni do të caktohet sipas ligjit nr.4976, datë 29.6.1972 "Për pensionet e anëtarëve të kooperativave bujqësore".

Koha e sigurimit, për të cilën është derdhur kontribut pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, për efekt të kësaj dispozite njihet vjetërsi pune në marrëdhënie me shtetin.

Neni 97

Gratë që deri më 31 dhjetor 1994 kanë punuar në punët e kategorisë së parë dhe të dytë dhe që kanë plotësuar jo më pak se 23 vjet në këto profesione, me kërkesën e tyre marrin pension të parakohshëm në masën 60 për qind të pagës mesatare mujore që nxirret nga shuma e përgjithshme e pagave të marra gjatë 3 vjetëve rresht brenda 10 vjetëve të fundit të punës.

Me arritjen e moshës së pensionit marrin pensionin e plotë.

Pensioni i parakohshëm nuk mund të jetë më i lartë se pensioni maksimal i pleqërisë.

Neni 98

Këshilli i Ministrave mund të ulë deri në 6 muaj kufirin e moshës për periudhën e sigurimit për të dalë në pension gjatë tranzicionit.

PJESA IX
DISPOZITAT E FUNDIT

Neni 99

Ligjet, dekretet, vendimet, udhëzimet dhe çdo dispozitë tjetër që bie ndesh me këtë ligj shfuqizohen.

Neni 100

Ky ligj hyn në fuqi më 1 tetor 1993.

Shpallur më dekretin nr.542, datë 3.6.1993 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Sali Berisha.

**Kjo është kopje akti dhe në përputhje me Udhëzimin nr.8089, datë 22.11.2006 të Ministrit të Drejtësisë dhe Ministrit të Financave çmimi është 10 leke për fletë.
Çmimi i kopjes së këtij akti është 13 fletë x 10 leke = 130 leke**